

NHA 31-7-2009

Bollentelers

Niet alleen bollentelers verkeren in zwaar weer: de hele agrarisch sector deelt dit leed. Gelukkig, de banken zijn bereid om alleen genoeg te nemen met betaling van de rente. Aflossingen komen te zijner tijd, althans daar gaat men vanuit.

In het verleden hadden de agrariërs eigen vermogen, maar dit is verleden tijd. Nu zijn de meeste landerijen eigendom van banken, woningcorporaties, verzekeringsmaatschappijen, kerken en beleggingsmaatschappijen. Hoe heeft het zover kunnen komen?

Allen zijn op het verkeerde been gezet, gingen mee met de hype. Men ging investeren, leende grote sommen geld, werd lekker gemaakt met subsidies en het onroerend goed werd gebruikt als onderpand. Nu zijn de agrariërs in dienst van deze instanties, de kasteelheren maken de dienst uit. Goedkopere werknemers bestaan niet. Wie is er nog zo gek om 50 à 60 uur te werken voor een minimaal salaris? De hoge grond-, water- en productschaplasten komen er ook nog eens bij. De groenteveilingen zijn ze ook nog kwijt geraakt. Verkocht. De centen van de tuin-

ders zijn zoek.

Ja, ik denk dat veel ondernemers dit herkennen. Het wordt tijd voor een ander soort economie. We weten alleen nog niet goed welke. Zoals de heer Bolkestein zegt: het moet maar uitzielen. Dat is wel heel hard. Al deze ondernemers hebben dit niet verdiend.

Dat het mis is, is duidelijk. Maar pas op met ingrijpen of steunmaatregelen van overheden. Vaak werken deze averechts. Misschien is een revolutie de oplossing, maar dan zonder bloedvergieten. Ook de hand op de knip werkt soms, maar dit is tijdelijk. Kop op, ondernemers. Vecht terug! We moeten het toch zelf doen. Dat is al eeuwen zo.

JOS DE BOER
Westwoud